

แผนปฏิบัติการ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวหนังสือ
ที่ นร ๐๕๐๕/ ๑๑๒๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๑๐๐๓.๗/๓๘๕ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม
สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ ลงมติเห็นชอบ
(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเสนอ สำหรับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐจรรย์ อนันตศิลป์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๗ (อธิบดีฯ) ๔๔๔ (อธิบดีฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๔. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
๑๖. เลขาธิการ ก.พ.
๑๗. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ที่ปรึกษา	ดร. รวีวรรณ ภูริเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดร. อัมภาพร ไกรพานนท์ รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จัดทำโดย	กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พิมพ์ครั้งแรก	สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย	กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถนนพระรามที่ ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๘๔ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๘๔
การอ้างอิง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๖๐. แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. ๑๒๐ หน้า.
ISBN	978-616-316-402-5
ออกแบบและจัดพิมพ์	บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๗ ๘๖๑๑-๒

คำนำ

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ภายใต้แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ซึ่งเป็นแผนหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ จัดทำขึ้นโดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และเป้าหมายไोजิตด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (Aichi Biodiversity Targets) รวมทั้งยังสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อมุ่งสู่ “ประเทศไทยที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” บนพื้นฐานของความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ซึ่งการร่วมกันดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ นอกจากจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทิศทางที่มุ่งสู่เป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโลกในการลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดนที่แผนปฏิบัติการฉบับนี้ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้าน แผนปฏิบัติการ ๑๐ เรื่อง ๒๙ มาตรการ และวงเงินงบประมาณในการดำเนินการ รวมทั้งสิ้น ๑๒,๖๓๔.๑๘ ล้านบาท

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ภาควิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน ประชาคมวิจัย เครือข่ายภาคประชาชน ท้องถิ่นและชุมชนต่างๆ จะได้นำแผนปฏิบัติการฯ ไปใช้ในการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยประสบความสำเร็จ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หน้า

๑. บทนำ.....	๙
๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา	๑๐
๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค.....	๑๐
๒.๑.๑ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	๑๐
๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕.....	๑๒
๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของ สิ่งแวดล้อม หลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post - 2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda).....	๑๒
๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย.....	๑๒
๒.๒.๑ การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทยโดยมีปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง	๑๒
๒.๒.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)	๑๓
๒.๒.๓ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๑๓
๒.๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).....	๑๓
๒.๒.๕ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙	๑๔
๒.๒.๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๑๔
๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘.....	๑๗
๔. กรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๑๘
๕. แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๒๐
ภาคผนวก	
ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ กับแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔.....	๑๑๑

แผนปฏิบัติการจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๑. บทนำ

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อรองรับและขับเคลื่อนแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔^๑ โดยถ่ายทอดยุทธศาสตร์และมาตรการตามแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แผนปฏิบัติการฯ มีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ แผนงาน/โครงการ หน่วยงานรับผิดชอบ และงบประมาณในการดำเนินการ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค และนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย รวมทั้ง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เนื้อหาสาระของแผนปฏิบัติการฯ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ พื้นฟู ปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม การลดภัยคุกคาม การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น การพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

^๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ พร้อมทั้งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทฯ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ

๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา

๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค

๒.๑.๑ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๘ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ใน ๕ เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ ๒: จัดความยากจนในทุกรูปแบบในทุกที่ โดยกำหนดไว้ในเป้าประสงค์ที่ ๒.๕ ให้ดำรงรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชปลูกและปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยงและชนิดพันธุ์ป่าที่มีความเกี่ยวข้องกัน รวมถึงโดยอาศัยธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชต่างๆ ที่มีการจัดการอย่างเหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และส่งเสริมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ตามที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันในระดับนานาชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ ๖: สร้างหลักประกันในการจัดให้มีและการจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน โดยกำหนดไว้ในเป้าประสงค์ที่ ๖.๖ ให้ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ รวมถึง ภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ ๑๒: สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องดังนี้

- เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๒ บรรลุผลสำเร็จในการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓
- เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๘ สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๑๔: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๘ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๒ จัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียหายนรุนแรง รวมถึงโดยการเสริมสร้างความยืดหยุ่นคงทน และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อมหาสมุทรที่มีความอุดมสมบูรณ์และแข็งแรง
- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๔ กำกับดูแลการจับสัตว์น้ำและหยุดยั้งการทำประมงเกินขีดจำกัดที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และการทำประมงที่ทำลายล้าง และดำเนินการตามแผนการจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ เพื่อฟื้นฟูปริมาณสัตว์น้ำในระยะที่สั้นที่สุดเท่าที่สามารถดำเนินการได้ ให้อยู่ในระดับที่อย่างน้อยสามารถผลิตได้ในระดับผลผลิตยั่งยืนสูงสุด (Maximum Sustainable Yield) ตามที่กำหนดโดยลักษณะทางชีววิทยา

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๕ อนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง โดยสอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติและนานาชาติ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่
- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๖ ห้ามใช้เงินอุดหนุนทางการเงินการประมงในรูปแบบที่สนับสนุนให้เกิดการทำประมงเกินขีดจำกัดและเกินศักยภาพ จัดเงินอุดหนุนที่สนับสนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการนำเสนอเงินอุดหนุนรูปแบบใหม่ที่จะส่งผลในทิศทางข้างต้น

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๑ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกชนิดอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมลพิษจากกิจกรรมบนบก รวมถึงมลพิษจากขยะในทะเลและธาตุอาหาร

เป้าหมายที่ ๑๕: ปกป้อง ปันฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน การต่อสู้การแปรสภาพเป็นทะเลทราย และหยุดยั้งการเสื่อมโทรมและพื้นที่ดินสภาพที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจัดในแผ่นดิน รวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๖ ส่งเสริมการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมและส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๘ นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบนบกและในน้ำ และควบคุมหรือขจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผนกระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์การลดความยากจนและบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๑ ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่ง เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕

ASCC Blueprint กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้ประชาคมอาเซียนมีการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ อย่างเต็มที่ โดยกำหนดมาตรการเชิงกลยุทธ์ในการปกป้อง พื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน หักยัดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ปกป้อง พื้นฟู และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน จัดการความเสี่ยงจากมลพิษและภัยคุกคามต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางนิเวศ พัฒนาสมรรถนะและวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการอนุรักษ์ พัฒนา และจัดการทรัพยากรทางทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พรุ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ส่งเสริมการเสริมสร้างสมรรถนะ และความร่วมมือ โดยอาศัยการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post-2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เน้นย้ำความสำคัญของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและวิทยาศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก การวิจัยร่วม การรวบรวมประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกและแหล่งทุนอื่นในการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และเสริมสร้างสมรรถนะในการอนุรักษ์ จัดการ และใช้ประโยชน์ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้ง การผนวกการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ในหลักสูตรและเอกสารด้านต่างๆ รวมถึง การเสริมสร้างความตระหนักของสาธารณะถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิถีปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย

๒.๒.๑ การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทย โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

รัฐบาลได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy – SEP) เป็นแนวทางขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ด้วยเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ในฐานะแนวทางหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเวทีระหว่างประเทศ (SEP for SDGs) ประเทศไทยจึงต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อนภายในประเทศตามแนวทาง SEP ให้สัมฤทธิ์ผลอย่างกว้างขวางเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ และสามารถเป็นแบบอย่างของความสำเร็จแก่นานาประเทศ โดยรัฐบาลมีนโยบายให้ทุกส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางให้สอดคล้องกับแผนงานในภารกิจหลักของหน่วยงาน

ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี และ ๑ ปี และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งนี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าประสงค์ ที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการนั้นมีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความหลากหลายทางชีวภาพใน ๕ เป้าหมาย รวม ๑๘ เป้าประสงค์ และเป็นเป้าประสงค์ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ใน ๓๐ ลำดับแรก ซึ่งประเทศไทยจะต้องเร่งรัดดำเนินการจำนวน ๕ เป้าประสงค์ ได้แก่ เป้าประสงค์ที่ ๒.๕ ๑๔.๔ ๑๔.๖ ๑๕.๑ และ ๑๕.๒

๒.๒.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยจะต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติในเรื่องของความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เร่งการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๓ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นตามแผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย ๓ เรื่อง ได้แก่

- ๑) การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ และ (ร่าง) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.
- ๒) ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓) การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๒.๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ๒ เรื่อง ได้แก่

- ๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

๑.๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ ปกป้องฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เกิดผลในทางปฏิบัติ หยุดยั้งการทำลายป่า เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๓ ล้านไร่ ให้คงอยู่ ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่ว่างของรัฐตามแนวกันชนและการเชื่อมต่อพื้นที่ป่า ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลผืนป่า เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า รวมทั้งพัฒนาสนับสนุนแนวทางการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์

๑.๒) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนธนาคารพันธุกรรมที่มีการดำเนินการอยู่แล้วอย่างเป็นระบบ ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม จัดทำชุดวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบ ผลักดันให้มีการนำงานวิจัยที่มีอยู่มาต่อยอดทางธุรกิจ สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาสมุนไพรที่เป็นยาและเครื่องสำอางที่มีศักยภาพและมีความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีนวัตกรรมและมูลค่าสูงกับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

๑.๓) ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน โดยการจำแนกแนวเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง กำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง กำหนดมาตรการควบคุมการจับสัตว์น้ำและเครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย คุ้มครองประมงพื้นบ้าน

๒) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑) สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน จัดให้มีแหล่งทุนและกลไกทางการตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงแบบการทำเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ โดยพัฒนาขีดความสามารถและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวธรรมชาติกับการอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพของท้องถิ่น

โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ การรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และจัดที่ดินทำกินให้ผู้อยากไร้โดยให้สิทธิร่วม

๒.๒.๕ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙

(ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ มีแนวคิดในการเสนอแนวนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพิงทรัพยากร ไปสู่เศรษฐกิจบนฐานความรู้และเศรษฐกิจสีเขียว การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการใช้ทรัพยากรและวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความสมดุลในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพที่ผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการประเมินมูลค่าความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ กำหนดแผนงานและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในยุทธศาสตร์ ๒ เรื่อง ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

กำหนดเป้าหมายให้มีการส่งเสริมให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง โดยมีกลยุทธ์และแผนงานที่เกี่ยวข้องใน ๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ทรัพยากรป่าไม้ ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าและป่าต้นน้ำ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าที่เป็นลักษณะกลุ่มป่าหรือผืนป่า (forest complex) โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ให้สิทธิชุมชนเข้าใช้ประโยชน์จากป่า โดยคำนึงถึงความเปราะบางเชิงนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว รวมทั้งปรับปรุงและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๒. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะปะการัง หญ้าทะเล และสิ่งมีชีวิตบริเวณชายฝั่งทะเล จัดทำพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศที่สำคัญ กำหนดเขตและหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่งให้สอดคล้องกับศักยภาพในการรองรับ วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพการทำประมงโดยคำนึงถึงระบบนิเวศ

๓. ทรัพยากรน้ำ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำและรองรับน้ำในช่วงน้ำหลาก รวมทั้ง ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการพัฒนากลไกในการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความสำคัญและพื้นที่ที่มีความเปราะบางเชิงนิเวศ เพื่อลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม อนุรักษ์พันธุกรรมในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม พัฒนากลไกในการคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐานและสะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้ง ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiaries Pay Principle: BPP) โดยเฉพาะการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) พัฒนากฎระเบียบและกลไกในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน พัฒนางานวิจัย องค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และดูแลทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม พัฒนาศักยภาพของชุมชนในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มและพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการจับคู่ธุรกิจ การพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการ โดยมีกลไกกำกับการพัฒนาธุรกิจจากฐานทรัพยากรชีวภาพ ควบคู่กับการอนุรักษ์ ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ร้อยละ ๔๙.๑๒ ของแผนงาน/โครงการทั้งหมด โดยยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว (ร้อยละ ๗๙.๐๓) และยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล (ร้อยละ ๓๗.๓๓) โดยประเด็นที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ๒ ลำดับแรก ได้แก่ การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม (ร้อยละ ๙๐) และการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (ร้อยละ ๗๖.๙๒) และประเด็นที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (ร้อยละ ๑๒.๐๐)

ในการคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม หน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการกำกับดูแลการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม มีการผลักดันและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในการพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบและกลไกในการรองรับพันธกรณีของพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม และมีการดำเนินการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาวิจัยการพัฒนายาสานักชุมชน การส่งเสริมตลาด การจับคู่ธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการดำเนินการ มีการสำรวจและดำเนินการเพื่อจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองประเภทต่างๆ อาทิ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่คุ้มครองทางทะเล และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ การอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม และการเสนอสัตว์ทะเลหายากให้เป็นสัตว์สงวน

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีความพยายามให้มากขึ้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผน โดยเฉพาะในการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแนวทางและแผนการเสริมสร้างความตระหนักและประชาสัมพันธ์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นระบบ การบูรณาการคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ รวมถึงกลไกการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านต่างๆ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนทั้งในระดับชาติ ภาคส่วนจังหวัด และชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) รวมถึงการลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่ง

๔. กรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ มาตรการ และเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้พิจารณาจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นในระดับโลกและภูมิภาค และแผนระดับชาติที่อยู่ระหว่างการจัดทำ อาทิ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มุ่งเน้นการบูรณาการการดำเนินงานในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การขับเคลื่อนและเสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น รวมถึง การเชื่อมโยงการดำเนินการระหว่างหน่วยงานที่ดูแลอนุสัญญาที่มีความเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอาศัยการสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างความตระหนักให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะความร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม การผลักดันให้เกิดกลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน และการส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ดำเนินการเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศ โดยเฉพาะระบบนิเวศที่มีความสำคัญ อาทิ ป่าไม้ ป่าชายเลน ระบบนิเวศชายฝั่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำ การส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้แนวทางเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) การจัดทำกลไกและมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหาร และการเกษตร พืชและสัตว์พื้นเมือง และสายพันธุ์ป่า การเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการควบคุมกิจกรรมประมง การจัดการมลพิษ โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลและแหล่งน้ำในแผ่นดิน การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน การส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การป่าไม้ การประมง และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งรัดการดำเนินการเพื่อปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม โดยศึกษาและจัดทำ กลไกและกฎระเบียบในการกำกับดูแลการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและครอบคลุมการดำเนินการวิจัยและพัฒนา เพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากร ชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ และพัฒนากลไกในการนำผลประโยชน์ที่ได้รับ จากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศคืนสู่แหล่งกำเนิดเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ บูรณาการ และเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) และฐานข้อมูลเฉพาะด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เป็นระบบและเชื่อมต่อกัน โดยสนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ รวมทั้ง ธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ซึ่งรวมถึง ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับ ความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ ส่งเสริมการศึกษา สืบค้น และวิจัย ด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้ง การพัฒนา ระบบและกลไกการนำข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้ง องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผน และ กระบวนการตัดสินใจในระดับต่างๆ

๕. แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้าน และแผนปฏิบัติการ ๑๐ เรื่อง สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

➤ เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

➤ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าความสำคัญการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อ และ/หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน

๑.๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ กิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความรู้ความตระหนัก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบัน การศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์

๑.๑.๒.๒ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็น ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

➤ เป้าหมาย

๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือ แผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข

๔) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการ มีส่วนร่วมในทุกระดับ

๕) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลาย ทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

➤ ตัวชี้วัด

- ๑) สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต้องงบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น
- ๒) จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๓) มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ๔) จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข
- ๕) มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ
- ๖) มีการดำเนินงานเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุรักษ์ตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - ๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ
 - ๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พื้นฟู คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 - ๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ
 - ๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
 - ๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกๆระดับ
 - ๑.๒.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ
 - ๑.๒.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและการตระหนักเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น

๑.๒.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพ ในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๑.๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๑ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๓ สนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจและกองทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สนับสนุนองค์กรชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเครือข่ายภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลงร้อยละ ๕๐

๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว

๓) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ

๔) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

ตัวชี้วัด

๑) อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีฐาน ๒๕๕๗

๒) ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น อย่างน้อย ๕ ชนิด มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว

๓) จำนวนเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองและตัวแทนทางนิเวศที่ได้รับการเชื่อมโยงเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง

๔) มีการกำหนดมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อย ๒ แห่ง

๕) มีเครื่องมือ กลไก หรือ กฎระเบียบในการบริหารจัดการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย

๒.๑.๑.๑ พัฒนาระบบ กำหนดมาตรการและจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีระบบนิเวศพิเศษเฉพาะ รวมถึง ชนิดพันธุ์ที่หายาก โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในพื้นที่

๒.๑.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่วิกฤติ และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๓ เชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการในระดับพื้นที่คงความสมบูรณ์ของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๔ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และคุ้มครองระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย

๒.๑.๒.๑ ศึกษา สำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

๒.๑.๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒.๓ ฟื้นฟูระบบนิเวศโดยเฉพาะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ

๒.๑.๓ จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

๒.๑.๓.๑ จัดทำมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมายและการจัดการ รวมถึงแผนการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์พื้นเมือง ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัย โดยให้ลำดับความสำคัญกับชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

๒.๑.๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง และจัดตั้งเครือข่ายเพื่อดูแล คุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์พื้นเมือง

๒.๑.๓.๓ ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยและนอกถิ่นที่อยู่อาศัย

๒.๑.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์

๒.๑.๔ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา

๒.๑.๔.๑ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหาร และการเกษตร

๒.๑.๔.๒ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชสัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้งพืชและสัตว์ป่า

๒.๑.๔.๓ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมพืช และสัตว์พื้นเมือง และชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

๒.๑.๔.๔ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากการสูญสลายของสายพันธุ์พืช และสัตว์พื้นเมือง

๒.๑.๕ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๑.๕.๑ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละ ๘๐ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี
- ๒) ร้อยละ ๘๘ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี
- ๓) จำนวนเครื่องมือ/กลไก/แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน (เกษตร ป่าไม้ ประมง ท่องเที่ยว)

➤ **มาตรการและแนวทางปฏิบัติ**

๒.๒.๑ จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้อย่างยั่งยืน และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑.๑ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ

๒.๒.๑.๒ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชอย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจากพืชป่ามีความยั่งยืน

๒.๒.๑.๓ อนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์พืชป่าไม่ให้สูญพันธุ์เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศ

๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๒ ติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปราะบาง

๒.๒.๒.๓ ควบคุมกิจกรรมการประมงไม่ให้กระทบเสียหายนรุนแรงต่อแหล่งที่อยู่อาศัย และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ถูกคุกคาม

๒.๒.๒.๔ ศึกษาและประเมินปัจจัยด้านมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ และวางกลไกควบคุมและติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศ

๒.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๓.๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๒.๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

๒.๒.๔ ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้ง ป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๔.๑ สํารวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อที่สำคัญและสร้างมาตรการควบคุมป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่สัตว์ และสัตว์สู่คน

๒.๒.๔.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และเชื้อดื้อยา

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

➤ เป้าหมาย

- ๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ
- ๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

➤ ตัวชี้วัด

- ๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีเครื่องมือ/กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด
- ๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีแผน/มาตรการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ ๕๐

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติ และ/หรือแรมซาร์ไซต์ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๓.๑.๒ จัดทำ ปรับปรุง ทบทวนเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒ เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน

๒.๓.๒.๑ รวบรวม จัดทำ และสนับสนุนแนวทางปฏิบัติและคู่มือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๓ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ

๒.๓.๓.๑ สํารวจ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับต่างๆ

๒.๓.๔ เฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒.๓.๔.๑ ควบคุมและป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำจากกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น การขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ภาวะมลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๔ แผนปฏิบัติการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

➤ เป้าหมาย

- ๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการจำแนกชนิดและการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศต่างๆ
- ๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ

➤ ตัวชี้วัด

- ๑) มีการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศไทย อย่างน้อย ๑ ทะเบียน พร้อมมาตรการในการป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศนั้น
- ๒) มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ อย่างน้อย ๕ ชนิด
- ๓) มีมาตรการ และ/หรือวิธีการที่สำคัญในการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศ

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๔.๑ จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางการแพร่ระบาด ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้า และการตั้งถิ่นฐานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

๒.๔.๑.๑ จัดทำทะเบียน จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือได้ใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และในระบบนิเวศต่างๆ

๒.๔.๑.๒ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญ ในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทย และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น

๒.๔.๑.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์

๒.๔.๑.๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน เส้นทางการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ

➤ เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกฎระเบียบตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

➤ ตัวชี้วัด

๑) มีแนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุง และมีการใช้เครื่องมือ กลไก ในการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ให้กับหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๕.๑ วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.

๒.๕.๑.๑ การอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา - กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ

๒.๕.๑.๒ จัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางในเรื่องการรับผิดชอบและชดใช้เมื่อเกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำเข้า การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

๒.๕.๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และการอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพแก่หน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง เอกชน และประชาชน

ยุทธศาสตร์ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

๓.๑ แผนปฏิบัติการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม

➤ เป้าหมาย

- ๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไก และกฎระเบียบในการให้อนุญาตเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในหน่วยงานหลักของประเทศ
- ๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ บูรณาการกลไกเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
- ๓) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

➤ ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม มีการจัดทำหรือปรับปรุงกลไกการให้อนุญาตเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒) มีการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
- ๓) มีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมในประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ๓.๑.๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด
 - ๓.๑.๑.๑ วิเคราะห์ช่องว่างและความเชื่อมโยงของกฎหมายและหน่วยงานภายในประเทศที่มีความสำคัญในการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์
 - ๓.๑.๑.๒ เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม
 - ๓.๑.๑.๓ บูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓.๑.๑.๔ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๓.๑.๑.๕ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น ในการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

➤ เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพ กลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

➤ ตัวชี้วัด

มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๒.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓.๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึง การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

๓.๒.๑.๒ ศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้/ภูมิปัญญา

๓.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๑ ศึกษากลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาดในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน

๓.๒.๒.๓ พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓.๒.๒.๔ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

๓.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศและการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพคืบสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพและนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๒ พัฒนาลากสินค้าและตรารับรองผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล

➤ เป้าหมาย

๑) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง

๓) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

➤ ตัวชี้วัด

๑) มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒) เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้กำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๔) มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง

๕) จำนวนเทศบาลที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

➤ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๔.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๑.๑ ศึกษา สำรวจสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๔.๑.๑.๒ เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๑.๓ จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตราฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มาได้ เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๑.๔ ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขตแนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

๔.๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานและธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานและสวนพฤกษศาสตร์

๔.๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์

๔.๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๑ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๒ พัฒนาศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรนักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

๔.๑.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๑.๓.๖ ศึกษา ประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓.๗ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๘ สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐกิจศาสตร์และสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนในภาคส่วนและระดับต่างๆ

๔.๑.๔ ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมและรักษาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้คงอยู่และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๒ ส่งเสริมการดำรงรักษาระบบนิเวศที่ชุมชนใช้ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี จัดการและดูแลมาเป็นเวลานานอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๕.๑ จัดทำข้อมูลรายการและฐานข้อมูล รวมถึงขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕.๒ ศึกษาและจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีปฏิบัติที่ดีของชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๕.๓ ส่งเสริมให้มีการปกป้อง คุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	จัดทำกลไก ทิศทาง และแผนการดำเนินงานเสริมสร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ และวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนแก่สาธารณชน	ทส. (สส. สผ. ทช. อส. ปม. อสพ. อสส. สพท.) กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อ และ/หรือ กิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน	สื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ และจัดทำสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพให้กับเจ้าหน้าที่ ชุมชน และภาคส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (สส. สผ. ปม. อส. ทช. อสส. อสพ. สพท.) วท. (สวทช. อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- ประชาชนสัมพันธ์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ - บูรณาการเครือข่ายสื่อสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Bio Gang) - การจัดนิทรรศการและจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงทรัพยากรชีวภาพที่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในภาคส่วนต่างๆ เช่น พืชสมุนไพร พืชและสัตว์พื้นเมือง และพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นต้น	กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๐๘.๐๐
			ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๕.๐๐
			ทส. (สส. สผ. อส. ปม. อสพ. อสส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กรมปศุสัตว์ ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		- จัดทำวารสารเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน - จัดทำหนังสือความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคน ในพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกาญจนบุรี สุรินทร์ นครพนม และสุโขทัย	ทส. (สผ. อสส.) สถาบันการศึกษา (ม.ร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐
				๒๕๖๔	๐.๓๘

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ และกิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความรู้ความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	- การฝึกอบรมความหลากหลายทางชีวภาพของไคเคเนและสร้างจิตสำนึก รอบพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครราชสีมาฯแพร่ หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี - จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๐.๘๘
		๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ทส. (สผ. อส. ปม. พช. อสพ. อสส. สพภ.) วท. (สวทช.) มท. (จังหวัด อบท.) กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
		๑.๑.๕ เสริมสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ทส. (อสส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๙๕
		๑.๑.๖ เสริมสร้างความตระหนักและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐	๐.๓๕
		๑.๑.๗ เสริมสร้างความตระหนักและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ทส. (อส. ปม. พช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์	● ส่งเสริมให้มีเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา โดยเพิ่มเติมและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	ศธ. (สกอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๖๐
๑.๑.๒.๒ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๑.๑.๒.๒ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	ศธ. (สพฐ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๕๐
๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (อสพ. อส. ปม. สส.) วท. (อพทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรการจัดการทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนและเยาวชน	ทส. (สสภ. ทสจ. สส. สผ.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		โครงการ E-learning เรื่องสัตว์พื้นเมืองประจำถิ่นให้กับครู นักเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านพืชเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรพรณพีชีให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการจัดการจัดทำหลักสูตร นักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่น อนุกรมวิธาน การวาดภาพและถ่ายภาพทางพฤกษศาสตร์ ความหลากหลายของพืชกับสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของพืช และค่ายเยาวชน พืชใกล้สูญพันธุ์	ทส. (อสพ. อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๒๒

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข
๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีส่วนร่วมในทุกระดับ
๕. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์

และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต้องงบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น
๒. จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
๓. มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
๔. จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข
๕. มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการด้านการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ
๖. มีการดำเนินงานเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุรักษ์ตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ	- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของการประสานและเชื่อมโยงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างภาคส่วน และในระดับต่างๆ - ส่งเสริมการจัดตั้งหรือพัฒนากลไกคณะกรรมการเพื่อบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ปันฟู คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	จัดทำกฎหมายลำดับรองและเสริมสร้างสมรรถนะในการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	ทส. (สผ. สสส. พสจ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและ แผนที่เกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายทางชีวภาพ	ศึกษาและทบทวนกฎหมายระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในภาคส่วนและระดับต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๓	๘.๐๐
		จัดทำแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒.๐๐
		ศึกษาวิเคราะห์และทบทวนนโยบายและมาตรการในระดับต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจทางบวก และลดแรงจูงใจทางลบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน รวมทั้ง ผลักดันการดำเนินงาน ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. พช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) กก. (ทพท.) กค.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		พัฒนาเครื่องมือและศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ ความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		การศึกษาวิจัยและการพัฒนาระบบพันธุ์ปศุสัตว์หรือพันธุ์พืชพันธุ์พืชการเพาะเมล็ดและขายฝั ง ตามหลักการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Service)	ทส. (อส. ปม. พช.) มท. (สส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	- จัดทำกลไกทางการเงินและกลยุทธ์การระดมทุนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ - การสนับสนุนทุน/งบประมาณในการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านอนุกรมวิธาน รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรชีวภาพที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ - ส่งเสริมและร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานให้ทุนระดับนานาชาติ	นร. (สศช.) ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
	๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการค้าเงินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	ศึกษา กำหนดแนวทาง กลไก และระบุประเด็นสำคัญในการเชื่อมโยงการค้าเงินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	นร. (สกว.) ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๒	๕๐.๐๐ ๑.๕๐
	๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ	สนับสนุนการมีส่วนร่วม/การค้าเงินงานภายใต้ความริเริ่มของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มวค.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
	๑.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคี คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษาภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. ทช. สส.) วท. (อพวช. วว. ศช.) กษ. (กรมประมง กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน) สธ. (อย. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กค. (กรมศุลกากร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๐๐
		จัดประชุมเตรียมความพร้อมคณะผู้แทนไทยเพื่อกำหนดท่าที/ความเห็นของประเทศไทย สำหรับเข้าร่วมการประชุมภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ	๑.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น	จัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมประชุม จัดทำที่ และกรอบการเจรจาในการประชุมภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินการด้านความตกลงและองค์การระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ		- ผลักดันเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เข้าสู่นโยบาย/ แผน และมาตรการทั้งในระดับประเทศ จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึง ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพลังงาน - บูรณาการประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่นโยบาย แผน และการดำเนินการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ.) ทส. (สผ. อส. ปม. พช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมศัตรูพืช กรมประมง) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๑.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	• บูรณาการต้นทุนด้านความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศในภาคการผลิตและระบบบัญชีประชาชาติ • เสริมสร้างสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนเมือง และชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำแผนระดับท้องถิ่นและชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ • เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภูมิณีของประเทศไทย	ทส. (สผ. อส. ปม.) นร. (สศช.) กษ. (กรมการข้าว) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๑.๒.๓๑ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน อนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	• เสริมสร้างเครือข่ายการดำเนินงานอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น	ทส. (สผ.) ทสจ. มท. (อปท.) เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายคุ้มครอง ผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชน พืชที่ถูกคุกคามโดยการแย่งชิงและของชุมชนควบคู่กับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้	ทส. (อส. ปม. อสพ. ทช. สส. สผ.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) มท. (สอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์พืชรวมถึงเพิ่มสมรรถนะและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่าย	ทส. (อส. ปม. อสพ. ทช. สส. สผ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		จัดตั้งและสร้างสมรรถนะเครือข่ายความร่วมมือการค้าเป็นงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำในทุกระดับ	ทส. (สผ. ทสจ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		สร้างเครือข่ายความร่วมมือการแลกเปลี่ยนความรู้สู่สากล	ทส. (อส. ปม. อสพ. สส. สผ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และถิ่นที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น	ทส. (อส. ทสจ.) มท. (จังหวัด อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟฟ้า	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		เสริมสร้างสมรรถนะและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มวธ. มรภ.ลพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๔๕

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- โครงการชุมชนเข้มแข็ง ปาชาเลนยังยืน - สร้างเครือข่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค้างบงกระเจ้า - สร้างเครือข่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (ป่าครอบครัว) - สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการค้าไม้ทำลายป่า ส่งเสริมการปลูกป่า ฟืนฟูป่าเสื่อมโทรม รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเส้นทางอนุรักษ์ธรรมชาติ - สร้างความเข้มแข็งและองค์ความรู้ในการจัดการป่าชุมชนให้แกท้องถิ่น	ทส. (อส. ปม. พช. สส.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (อส. ปม. พช. พสจ.) มท. (อปท.) เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐ ๖.๐๐ ๑๒.๐๐ -
		- หารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาสังคม ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผลสัมฤทธิ์และอุปสรรคของการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดแนวทางการร่วมมือการดำเนินงานในอนาคต - อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อย่างมีส่วนร่วมระหว่างประเทศ/อนุรักษ์พื้นฟู และป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วม	ทส. (สผ. อส. ปม. พช. อสพ. อสส. สพภ.) ทส. (ทช.)	๒๕๖๑-๒๕๖๓ ๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๐๐ ๓๐๖.๐๐
	๑.๒.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน				

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน • โครงการส่งเสริมการสร้างฝิ่นป่าด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		๑.๒.๓.๓ สนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจและกองทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สนับสนุนองค์การชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเครือข่ายภาคประชาชน	ทส. (อส.) ภาคธุรกิจ	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		• จัดทำคู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับดำเนินกิจกรรมของทุกภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงอบรมการดำเนินงานและใช้คู่มือ • จัดตั้งกองทุนสนับสนุนองค์กรเอกชน/ชุมชนท้องถิ่นในการดำเนินการดำรงรักษาพื้นที่ธรรมชาติ	ทส. (อส.) ภาคธุรกิจ	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลงร้อยละ ๕๐
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์ และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ
๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

ตัวชี้วัด

๑. อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีฐาน ๒๕๕๗
๒. ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น อย่างน้อย ๕ ชนิด มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
๓. จำนวนเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองและตัวแทนทางนิเวศที่ได้รับการเชื่อมโยงเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง
๔. มีการกำหนดมาตรการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อย ๒ แห่ง
๕. มีเครื่องมือ กลไก หรือ กฎระเบียบในการบริหารจัดการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการฟื้นฟูพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายอนุรักษ์ความหลากหลาย	๒.๑.๑.๑ พัฒนาระบบ กำหนดมาตรการ และจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีระบบนิเวศพิเศษ เฉพาะรวมถึงชนิดพันธุ์ที่หายากโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในพื้นที่	- กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ - จัดทำมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๐๐
			ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	- การติดตามการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์พืช - จัดหาและเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสำรวจประเมินสถานภาพ ตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพป่า - สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ตรวจสอบสิทธิครอบครองในพื้นที่ป่าไม้ ป่าชายเลน และจัดทำระบบฐานข้อมูล - ประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย	ทส. (อส. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
			ทส. (ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
			ทส. (ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
			ทส. (อส. ทช.) กษ. (กรมประมง) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
			ทส. (อส. ทช.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐
	๒.๑.๓ เชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการในระดับพื้นที่ คงความสมบูรณ์ของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ	อบรมเจ้าหน้าที่และชุมชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้กฎหมายระเบียบปฏิบัติ หลักการทางรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยป่าไม้	ทส. (ปม. ทช. อส.) ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาสำรวจประเมินสถานภาพขององค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศ และพื้นที่วิกฤต (hotspot) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ทช. อส. ปม.) กษ. (กรมประมง) มท. (อปท.) องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐๐.๐๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาสำรวจ และติดตามสถานภาพขององค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศ และพื้นที่วิกฤต (hotspot) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๒.๐๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อเตรียมประกาศเขตพื้นที่คุ้มครอง/พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาและกำหนดมาตรการจัดการในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศและพื้นที่วิกฤต	ทส. (สผ. ทช. อส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนที่มีสภาพเสื่อมโทรมและถูกรบกวนจากชุมชนเพื่อหามาตรการป้องกันแนวทางการปฏิบัติและการอนุรักษ์พื้นที่	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ และเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์ไว้	๒.๑.๒.๑ ศึกษาสำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศ และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	โครงการอนุรักษ์เพื่อสนองพระราชดำริ: การศึกษาชีววิทยา นิเวศวิทยา และอนุกรมวิธานของหิ่งห้อยเพื่อการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้ บ่งชี้คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือของเยาวชน	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐	๐.๒๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- อนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าชายเลนแบบมีส่วนร่วม - ควบคุมป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศ	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕๐.๐๐
		๒.๑.๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙๑.๘๑
		- ศึกษาและจำแนกพื้นที่อ่อนไหวและระบบนิเวศสำคัญที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกำหนดแผนปฏิบัติการคุ้มครองและฟื้นฟู - ศึกษาผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสัตว์ป่าจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเตรียมมาตรการในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและจัดการระบบนิเวศและสัตว์ป่าในอนาคต	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ศึกษาผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสัตว์ป่าจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเตรียมมาตรการในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและจัดการระบบนิเวศและสัตว์ป่าในอนาคต	ทส. (อส.)	๒๕๖๒-๒๕๖๔	-
		โครงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาคปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๑.๒.๓ พื้นที่ชุ่มน้ำพิเศษโดยเฉพาะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ	โครงการเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยการอนุรักษ์ ป่าพรุและจัดการระบบนิเวศพรุอย่างยั่งยืน (Maximizing carbon sink capacity and conserving biodiversity through sustainable conservation, restoration and management of peat-swamp ecosystem)	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	(ได้รับ การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินงาน จากกองทุน สิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๑๑๒.๘๕ ล้านบาท)
		การทดลองฟื้นฟูป่าชายเลนในพื้นที่วิกฤต	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๖๑
		การฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลโดยการจัดสร้างปะการังเทียมแบบบูรณาการ	ทส. (ทช.) กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙๘๐.๐๐
		ฟื้นฟูทรัพยากรปะการัง/ อนุรักษ์ ป่าพรุ และป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๔๗๐.๐๐
		การฟื้นฟูป่าเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวน	ทส. (อส. ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๑๐๕.๐๐
		โครงการพัฒนาตามแผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๖๖.๐๐
		ปลูกป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าชุมชน	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• พื้นที่ทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยปะการังเทียมจากลูกถ้วยฉนวนไฟฟ้า	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๕
		• ตามรอยพ่อรู้รักพิทักษ์ผืนป่า	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑	๐.๒๕
		• จัดลำดับความสำคัญและวางมาตรการในการฟื้นฟูระบบนิเวศที่สำคัญ	ทส. (สผ. ทช. อส. ปม.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากรในระบบนิเวศของพรรณไม้ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๔๐
		• ติดตาม ประเมินผลการจัดการฟื้นฟูสังคมพืชในแต่ละภูมิภาคในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		• โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐๐.๐๐
		• อนุรักษ์ พื้นที่แหล่งน้ำ ตามแนวทางเชิงนิเวศ	ทส. (ทน.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐.๐๐
		• อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมเชิงนิเวศในเขตปฏิรูปที่ดินโดยใช้เกษตรกรมีส่วนร่วมด้วยการสนับสนุนการปลูกป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง	กษ. (ส.ป.ก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖๐.๕๐
		• พื้นที่ระบบนิเวศโดยการริเริ่มจากท้องถิ่นภาคประชาชน และภาคเอกชน	มท. (อปท.) เครือข่ายภาคประชาชน ภาคเอกชน (บริษัท เจริญ โภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน))	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗๘.๘๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๓ จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟู ชนิตพันธุ์เฉพาะถิ่นและ ชนิตพันธุ์ที่ถูกคุกคาม เพื่อบริหารจัดการกับชนิตพันธุ์ที่มีแนวโน้ม สูญพันธุ์ ใกล้เคียง	๒.๑.๓.๑ จัดทำมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมายและการจัดการรวมถึงแผนการ ปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิตพันธุ์ ในพื้นที่อนุรักษ์ โดยให้ พื้นที่เมือง ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัย โดยให้ ลำดับความสำคัญกับชนิตพันธุ์ที่มีแนวโน้ม สูญพันธุ์ ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์ อย่างยิ่ง	จัดทำแนวทางและมาตรการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟูชนิตพันธุ์พืช สัตว์ ในทะเบียนสถานภาพชนิตพันธุ์ที่ถูก คุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย (Thailand red data)	ทส. (สผ. อส. ปม. พช. อสพ. อสส.) สถาบันการศึกษา สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการ เกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		อนุรักษ์ชนิตพันธุ์พืชป่าเฉพาะถิ่นหายาก และใกล้สูญพันธุ์	ทส. (ปม. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๒๕
		จัดทำคู่มือ/ทะเบียนรายชื้อชนิตพันธุ์ ที่ถูกคุกคามสำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟู	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
		จัดอบรมการคุ้มครองและฟื้นฟูชนิตพันธุ์ เฉพาะถิ่นและชนิตพันธุ์ที่ถูกคุกคาม แก่ชุมชนท้องถิ่น	ทส. (อส. พช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองชนิตพันธุ์ พื้นที่เมืองที่ถูกคุกคามโดยชุมชนมีส่วนร่วม ควบคู่กับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้	ทส. (อส. พช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		โครงการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัย (in situ) สัตว์พื้นเมืองร่วมกับเกษตรกร	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• โครงการเฉลิมพระเกียรติจากสัตว์พื้นเมือง ประจำถิ่น	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		• โครงการขอทุนอนุรักษ์พันธุ์ปลา ประชาชนมีสุข (อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์)	กพผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		๒.๑.๓.๓ ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ด้านอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครอง ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัย และนอกถิ่นที่อยู่อาศัย	สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) ทส. (อส. ปม. ทพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๒.๐๐
		• อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูทรัพยากร ป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน	ทส. (อส. ปม. ทพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		• อนุรักษ์ วิจัย พันธุ์ สัตว์ป่าหายาก	ทส. (อสส. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		• ศึกษาและดำเนินการเพื่อนำสัตว์ป่าคืนสู่ ธรรมชาติ	ทส. (อสส. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		• ศึกษาการขยายพันธุ์ไม้ป่าหายากใกล้ สูญพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์และนำคืนสู่ ธรรมชาติ	ทส. (อส. อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		• การอนุรักษ์กล้วยไม้แบบบูรณาการ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒.๕๐
		• การอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่าและไม้ลาน ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ทส. (อส. ปม. อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๕๐
		• เพาะและขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวน พืชน้ำ (เช่น พลับพลึงธาร) ที่อยู่ใน สถานภาพถูกคุกคามในธรรมชาติ	กษ. (กรมประมง) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		• เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพรรณไม้หายาก และถูกคุกคามในแหล่งธรรมชาติ	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- โครงการศึกษาวิธีการอนุรักษ์นกอินทรีอ้าย (ex situ conservation) และการขยายพันธุ์ของเพิร์นถิ่นเดียวและเพิร์นหายากของประเทศไทย - โครงการศึกษาวิธีการอนุรักษ์นกอินทรีอ้าย (ex situ conservation) และการขยายพันธุ์ของพิงก์ไธโรในประเทศไทย - อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดลอมในสวนสัตว์ภายในพื้นที่สวนสัตว์ของแต่ละสวนสัตว์ - โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ - โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากรในระบบนิเวศของพรรณไม้ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ - สำรวจ ขยายพันธุ์ และสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลนและชนิดพันธุ์หายากตาม IUCN Red List - การจัดทำสวนสมุนไพรในชุมชน - โครงการจัดสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ป่า	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๒๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๕๐
			ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มช.)	๒๕๖๐	๓.๗๐
			ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๐.๙๖
			ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๐๐
			ทส. (ปม. อสพ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
			ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่า - พื้นที่ป่า เขาน้ำซับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา - พื้นที่ป่า อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์ - โครงการต่อต้านการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย (Combating Illegal Wildlife Trade, focusing on Ivory, Rhino Horns, and Pangolin in Thailand)	สถาบันการศึกษา (มก. มรภ. บร. สจล.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	(ได้รับ การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินงาน จากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๑๖๒.๐๘ ล้านบาท)
	๒.๑.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและติดตาม การเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อ การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์	- ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ - การศึกษาสำรวจ และเผยแพร่ข้อมูล ชนิดพันธุ์พืชที่ถูกคุกคามในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (อส. ทพ.) วท. กษ. สธ. องค์การพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๔ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่า และพันธุ์เมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา	๒.๑.๔.๑ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหารและการเกษตร	- พัฒนาเทคโนโลยีการเก็บรักษาเชื้อพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหารและการเกษตร - สำรวจ จัดจำแนก และประเมินสถานภาพการใช้ประโยชน์ของสายพันธุ์สัตว์ - โครงการปรับปรุงพันธุ์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่ออาหารสัตว์ - โครงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ - โครงการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมสัตว์บก - พัฒนาแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมไม่ผลเชตร้อนเพื่อควมยั่งยืนขององค์ความรู้สู่การพัฒนาทางด้านเกษตร - การสำรวจ รวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพของพืชพื้นเมือง พืชป่า ที่เป็นเครือข่ายกับพืชปลูก	กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน กษ. (กรมปศุสัตว์) สถาบันการศึกษา กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมประมง) สถาบันการศึกษา (มก.) สถาบันการศึกษา (มก.) ทส. (อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ทส. (อสส. พท. อส. สพท.) กษ. (ส.ป.ก.) สถาบันการศึกษา (มสศ. มรภ. ลป.) กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๗๐.๐๐
		๒.๑.๔.๒ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชสัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้ง พืชและสัตว์ป่า	การสร้างแหล่งพันธุกรรมธรรมชาติของจระเข้สยาม (Siamese Crocodile; Crocodylus siamensis) ในอุทยานแห่งชาติปางสีดาและอ่างเก็บน้ำห้วยโสมง	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๑.๔.๓ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมพืชและสัตว์พื้นเมือง และชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม	• พัฒนาสวนรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน • การอนุรักษ์ข้าวป่าในสภาพธรรมชาติ • อนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ป่าชายเลนและป่าชายฝั่ง • แผนงานวิจัยการอนุรักษ์ความหลากหลายของทรัพยากรพันธุกรรมพืช • การรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ (เก็บรักษาเชื้อพันธุ์ในแหล่งเก็บ และตรวจสอบแหล่งเก็บเชื้อพันธุ์) • ศึกษาการเก็บรักษา oocyte /ตัวอ่อน/ เนื้อเยื่อสัตว์พื้นเมือง • โครงการสร้างพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ • โครงการขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองประจำถิ่น • โครงการพัฒนาสัตว์เลี้ยงไทย • โครงการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองหรือพันธุ์ที่ได้รับการพัฒนา • โครงการสำรวจและศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง • โครงการศึกษาและสำรวจลักษณะพันธุกรรมสัตว์พื้นเมืองประจำถิ่น • โครงการศึกษาลักษณะน้ำเชื้อสัตว์พื้นเมืองไทย	ทส. (ทช.) กษ. (กรมการข้าว) ทส. (ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) ทส. (สพภ.) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐ ๓.๐๐ ๘.๐๐ - ๖๐.๐๐ ๓.๓๐ ๖.๒๕ ๓๐.๐๐ ๕.๓๓ ๑.๐๐ ๕.๐๐ ๖.๐๐ ๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- โครงการสำรวจแหล่งประชากรกระป๋องพันธุ์ปลา - ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพื่อใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ - อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางดำนปลาสัตว์ - สำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างและพันธุ์กรรมพืชและสัตว์ทะเลร่วมกับ อบต. โรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อประเมินสถานภาพของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์) ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐ ๒.๕๐ ๖.๐๐ ๑.๐๐
		- โครงการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรม และการจัดทำบัญชีข้อมูลของจุลินทรีย์ในกระเพาะของสัตว์พื้นเมือง - โครงการเก็บรักษาเชื้อจุลินทรีย์ทางปลาสัตว์ - โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมสัตว์พื้นเมืองไทยด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ - โครงการเก็บรักษาเชื้อปลาสัตว์ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ (Semen Bank) - ศึกษาการผลิตโคเค้นเมืองด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ (Advance Assistant Reproductive Molecular Biotechnology)	กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์) กษ. (กรมปลาสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐ ๓๒.๕๐ ๓๕.๐๐ ๑.๕๐ ๗.๕๐
	๒.๑.๔.๔ ส่งเสริม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดความเสียหายจากการสูญสลายของสายพันธุ์พืชและสัตว์พื้นเมือง				

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๕ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชวลทัศน์และชวลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	๒.๑.๕.๑ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชวลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	- โครงการจำแนกสายพันธุ์สัตว์พื้นเมืองประจำถิ่นด้วยเทคนิคชีวโมเลกุล - รวบรวมและจัดทำข้อมูลพันธุ์กรรมระดับชีวโมเลกุล (ข้อมูลดีเอ็นเอ) ของพืชป่าแต่ละชนิดที่สำคัญจากแหล่งธรรมชาติ - การพัฒนาเครื่องมือการถ่ายภาพแบบบาร์โค้ดจากข้อมูลทางพันธุกรรมของสัตว์มีกระดูกสันหลังที่พบในมหาวิทยาลัยรามคำแหง - จัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) พืชพื้นเมืองและสัตว์พื้นเมืองของไทย - โครงการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิต (Conserving Habitats for Globally Important Flora and Fauna in Production Landscapes)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
			ทส. (ทช. อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๓๖
			ทส. (สพภ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๔.๕๐
			ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	(ได้รับ การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินงาน จากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๕๒.๐๐ ล้านบาท)

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		โครงการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและการอนุรักษ์ทรัพยากรชาติในพื้นที่วิกฤต (Sustainable Food Production and Natural Resources Conservation in Critical Landscapes)	นร. (สศช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	(ได้รับ การสนับสนุน งบประมาณใน การดำเนินงาน จากกองทุนสิ่ง แวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๓๖.๐๒ ล้าน บาท)
		โครงการ Integrating Natural Capital and Sustainable Rice Production in Thailand	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	(ได้รับ การสนับสนุน งบประมาณใน การดำเนินงาน จากกองทุนสิ่ง แวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๒๐๘.๖๕ ล้านบาท)

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี
๒. ร้อยละ ๘๘ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี
๓. จำนวนเครื่องมือ/กลไก/แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน (เกษตร ป่าไม้ ประมง ท่องเที่ยว)

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๒.๑ จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการ ป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลัก ประกันในการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพและ ระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็น ความหลากหลายทางชีวภาพ ไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้อง	๒.๒.๑ ส่งเสริมการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม อย่างยั่งยืน และให้มีการปฏิบัติตาม มาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไป ปฏิบัติ	● การจัดการฟาร์มปศุสัตว์อย่างยั่งยืน ● การกำหนดมาตรฐานการเพาะปลูกพืช เกษตรโดยคำนึงถึงความหลากหลาย ทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไป ปฏิบัติ ● ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรและปศุสัตว์ อย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมศัตรูพืชโดย ชีวิตวิธี โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความ หลากหลายทางชีวภาพ ● ส่งเสริมการปฏิบัติตามระบบมาตรฐาน สินค้าประมงให้เกิดความยั่งยืน ● จัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน การจัดการสวนป่า ● เสริมสร้างมาตรฐานการปลูกสวนป่า เศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ● จัดทำทะเบียน ดินตาม และตรวจสอบ ผลผลิตที่ได้จากพืชป่า	กษ. (กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์) มท. (อปท.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์) กษ. (กรมประมง) ทส. (อป.) ทส. (อป.) ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๖.๗๑ ๕.๐๐ ๗.๐๐ - ๕๐.๐๐ ๑๔๐.๐๐ -
	๒.๒.๒ ใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพของพืชอย่างยั่งยืน รวมถึง การควบคุมเพื่อให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจาก พืชป่ามีความยั่งยืน				

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	จัดทำมาตรการส่งเสริมและมาตรฐานรับรองการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากแหล่งที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน	ทส. (ปม. พช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ส่งเสริมการบังคับใช้และดำเนินการตามกฎหมายภายใต้สัญญาใช้เตสอย่างเคร่งครัด	ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กต.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		ติดตาม ตรวจสอบสถานภาพชนิดพันธุ์พืชป่าที่มีการค้าขายระหว่างประเทศ เพื่อจัดทำมาตรการคุ้มครอง	กค. (กรมศุลกากร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ระวังการค้าพืชป่าที่ผิดกฎหมาย	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	โครงการพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามระบบอนุญาตนำเข้าส่งออก และนำผ่านตามอนุสัญญาไซเตส	ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กค. (กรมศุลกากร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
		ประเมินศักยภาพการรองรับผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ในระบบนิเวศของทะเลและชายฝั่งพื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น เพื่อกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงควบคุมดูแลผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ทช. สผ. อส.) กค. (กรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• ประเมินพื้นที่ที่เหมาะสมในการฟื้นฟูแนวปะการังที่ได้รับความเสียหายจากปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว	ทส. (ทช. อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• การจัดการขยะในทะเล (Marine Litter)	ทส. (คพ. อส. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
		• เก็บตะกอนดินและสัตว์น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๓๙
		• ศึกษาการแก้ปัญหาและลดผลกระทบการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีบริเวณชายฝั่งทะเล	ทส. (คพ. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖.๐๐
		• บริหารจัดการและควบคุมการทำประมงอย่างยั่งยืน	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๕๗๕.๙๙
		• ส่งเสริมการจัดการสัตว์น้ำเพื่อการประมงตามข้อถือปฏิบัติเพื่อการประมงอย่างรับผิดชอบ (code of conduct for responsible fisheries)	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• การศึกษาความสัมพันธ์ของโลหะหนักที่มีการปนเปื้อนในระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหารบริเวณคลองชะลอกแงะ จังหวัดปราจีนบุรี	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๐.๔๒
		• ศึกษาและพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพในการบ่งชี้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๑.๑๐
		• ศึกษาเพื่อใช้ E. coli เป็นดัชนีบ่งชี้การปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๐.๓๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- การทดสอบความเป็นพิษของโลหะหนักและไฮโดรคาร์บอนที่มีต่อสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว โดยพิจารณาจากลักษณะภายนอก พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางพันธุกรรม - การประเมินความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนโลหะหนักและไฮโดรคาร์บอนต่อสิ่งมีชีวิตที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว - ศึกษาผลของอนุภาคจากการเจริญเติบโตและการวางไข่ของสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๓๐
		ศึกษาผลของอนุภาคจากการเจริญเติบโตและการวางไข่ของสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๘๐
		ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๔๐
	๒.๒.๒.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ มาตรฐานเปรียบเทียบและวางกลไกควบคุมและติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศ	- ตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมทางทะเลทั่วประเทศ - จัดทำและรักษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๑ อย่างต่อเนื่อง	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๓.๘๐
			กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	งบประมาณปี กฟผ.

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๒.๖ ทบทวนหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ และกฎหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการอนุรักษ์การทำลายระบบนิเวศ	- ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรอบโครงการ (ด้านทรัพยากรดิน น้ำ และผลิตผลชีวภาพทางทะเลของท่าเทียบเรือขนถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับโรงไฟฟ้าพลังความร้อนกระบี่) - จัดให้มีระบบหรือช่องทางมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนในการติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศจากโรงไฟฟ้า	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๕๐
		ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่อาจมีผลกระทบกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความสำคัญและพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึง ระบบนิเวศที่มีความเปราะบางและอาจได้รับผลกระทบเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๕๐
			ทส. (สผ. อส. ปม. พช.) กษ. วท. สธ. อก. พน.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	๒.๒.๓.๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	- ศึกษาศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ และกำหนดมาตรการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการให้บริการระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน - จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ทส. (สผ. อส. สพท.) กก. (กรรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
		- ส่งเสริมการปลูกสตรอว์เบอร์รี่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก - การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีระบบนิเวศวิทยาแนวปะการังน้ำตื้น	สถาบันการศึกษา (มก.) สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐ ๐.๕๐
	๒.๒.๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน		ทส. (อส. ทช.) กก. (กรรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๒.๔ ควบคุมและจัดการ ประชากรของพืชและสัตว์ที่มี ความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามจาก โรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ	๒.๒.๔.๑ สำหรับและเฝ้าระวังโรคติดต่อ ที่สำคัญและสร้างมาตรการควบคุมป้องกัน โรคติดต่อจากสัตว์สู่สัตว์ และสัตว์สู่คน	• พัฒนาระบบการเฝ้าระวังโรคและพัฒนา นักระบาดวิทยาภาคสนามด้านสัตว์ป่า • สำรวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อสำคัญ ในสัตว์ป่า และปศุสัตว์ • สำรวจและศึกษาความหลากหลาย ทางชีวภาพของจุลินทรีย์ก่อโรคในปศุสัตว์ • โครงการนำร่องเพื่อผลิตวัคซีนและ ชุดทดสอบโรคในปศุสัตว์เพื่อป้องกันการ คุกคามทรัพยากรชีวภาพ	ทส. (ออส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
	๒.๒.๔.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และเชื้อ ดื้อยา		ทส. (ออส.) กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
			ทส. (ออส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• สำรวจและเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๒.๕๐

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์การจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัว

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีเครื่องมือ/กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีแผน/มาตรการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างน้อย ร้อยละ ๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติ และ/หรือแอมซาร์เซต พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	● การจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ● จัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อฟื้นฟูพื้นที่หนองหารอย่างมีส่วนร่วม	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		● การวางแผนเขตการใช้ที่ดินเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ	สถาบันการศึกษา (มก.) กษ. (ประมงจังหวัดสกลนคร) กรมชลประทาน เทศบาล/อบต.	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
๒.๓.๑.๒ จัดทำ ปรับปรุง ทบทวนเครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ		● ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติของประเทศไทยและมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ● ประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site ของประเทศไทย) ตามมติที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ สมัยที่ ๑๒	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๕๐
			ทส. (สผ. อส. ทช. ปม.) มท. (อปท.) ชุมชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐
๒.๓.๒ เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์การพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน	๒.๓.๒.๑ รวบรวม จัดทำ และสนับสนุนแนวทางปฏิบัติและคู่มือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครอง อนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑	๒.๐๐
		จัดทำคู่มือการอนุรักษ์/ฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒-๒๕๖๓	๑.๐๐
		จัดทำคู่มือมาตรฐานการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒	๐.๕๐
		จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. สส.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๐.๕๐
๒.๓.๓ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ	๒.๓.๓.๑ สำรอง จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับต่างๆ	สำรองและจัดทำทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัด	ทส. (สผ. พน. ทสจ.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๕.๐๐
		เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) ในทะเบียนของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
๒.๓.๔ เฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๒.๓.๔.๑ ควบคุมและป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำจากกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น การขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ภาวะมลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ติดตามตรวจสอบสถานภาพพื้นที่แรมซาร์ไซต์	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒-๒๕๖๓	๕.๐๐
		ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตรรอบหนองหาร	สถาบันการศึกษา (มก.) สภาเกษตรกร จังหวัด สกลนคร เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสกลนคร หอการค้า จังหวัดสกลนคร	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐

๒.๔ แผนปฏิบัติการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการจำแนกชนิดและการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระดับภูมิภาคต่าง ๆ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

๑. มีการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระดับภูมิภาคที่สำคัญของประเทศไทย อย่างน้อย ๑ ทะเบียน พร้อมมาตรการในการป้องกันควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศนั้น

๒. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ อย่างน้อย ๕ ชนิด

๓. มีมาตรการ และ/หรือวิธีการที่สำคัญในการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๔.๑ จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางการแพร่ระบาดของควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาด เพื่อป้องกันการค้า และกระตุ้นฐานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	๒.๔.๑.๑ จัดทำทะเบียน จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และในระบบนิเวศต่างๆ	• ปรับปรุงมาตรการและทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐	-
		• ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ควรป้องกัน ควบคุม กำจัดและ/หรือใช้ประโยชน์ และกำหนดมาตรการในการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเหล่านั้น	ทส. (สผ. อส.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการ เกษตร กรมชลประทาน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		• สำรวจ จัดทำทะเบียน และกำหนด มาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศไทย	ทส. (สผ. อส.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการ เกษตร กรมเจ้าท่า)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑.๐๐
		• ป้องกันและควบคุมวัชพืชน้ำ	กษ. (กรมชลประทาน กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		• แผนการปฏิบัติงานกำจัดผักตบชวา และวัชพืชน้ำ	คค. (กรมเจ้าท่า)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• ศึกษาและประเมินชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมถึงจัดลำดับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์	ทส. (อส.) กษ. (กรมประมง) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๔.๑.๒ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญ ในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทย และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น	- สำรวจชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและจัดลำดับตามหลักเกณฑ์การจัดกลุ่มชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกันควบคุม กำจัดของประเทศไทย - การศึกษาและประเมินชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในสวนพฤกษศาสตร์ สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี และสวนรวมพรรณไม้ป่า ๑๖ สวน	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		ศึกษาเส้นทางและ/หรือวิธีการสำคัญของการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ที่มีลำดับความสำคัญสูงและผลักดันการดำเนินงานตามมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการในการแพร่ระบาดที่สำคัญในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในส่วนที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของพืช	ทส. (อส.) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา ทส. (อส. ปม. อสพ. สผ.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการ เกษตร) กค. (กรมศุลกากร) มท. (สอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		ศึกษาวิจัย เพื่อป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านเส้นทางแพร่ระบาดที่สำคัญ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ถูกนำเข้ามาเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์และปลาสวยงาม ตลอดจนเหยื่อและอาหารที่มีชีวิต เพื่อวางมาตรการและกลไกภายในประเทศให้สามารถควบคุมและจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง	ทส. (ทช.) คค. (กรมเจ้าท่า) กษ. (กรมประมง) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๔.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์	ติดตามตรวจสอบชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจากการนำเข้าโดยไม่เจตนา โดยเฉพาะจากการขนส่งและคมนาคม	คค. (ทอท. กพท. กรมเจ้าท่า) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) ทส. (อส.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		ศึกษา วิจัยความหลากหลายชนิดการเจริญเติบโต และผลผลิตของชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่น	วท. (วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๔.๐๐
		ศึกษาเทคนิคและแนวทางการผลิตพลังงานทดแทนและวัสดุบำรุงดินจากชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นที่รุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำ	วท. (วว.)	๒๕๖๐	๓.๐๐
		ศึกษาวิจัยเก็บเกี่ยวและการพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นรุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อนำมาผลิตพลังงานทดแทนและวัสดุบำรุงดิน	วท. (วว.)	๒๕๖๐	๑๕.๐๐
		ศึกษาวิจัยการผลิตพลังงานทดแทนและวัสดุบำรุงดินจากชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นรุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างเต็มรูปแบบ	วท. (วว.)	๒๕๖๒-๒๕๖๔	๒๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๔.๑.๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน เส้นทาง การเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	จัดตั้งและดำเนินการศูนย์การเรียนรู้และควบคุมผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (ม.ม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๔๐.๐๐
		การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำคู่มือการดูแลจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (both exotic and invasive alien species) ในสวนพฤกษศาสตร์	ทส. (อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๒.๐๐
		การจัดทำช่องทางและสร้างเครือข่ายการแจ้งข้อมูลชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	ทส. (สผ. อส. ปม. อสพ. อสส.) วท. (อพวช. สวทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมชลประทาน กรมปศุสัตว์) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		จัดทำเครื่องมืออย่างง่ายสำหรับการจำแนกชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. อสพ.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ

เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกฎระเบียบตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

๑. มีแนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุง และมีการใช้เครื่องมือ กลไก ในการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ให้กับหน่วยงานและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๕.๑ วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตามผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่	๒.๕.๑.๑ การอนุรักษ์ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา – กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผลิตและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	- อนุรักษ์ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผลิตและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ - ศึกษานโยบาย/มาตรการควบคุมดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพในการใช้ประโยชน์จุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่ก่อโรคร้ายในสภาพควบคุมระดับอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับพันธกรณีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๓๐
			วท. (สวทช. ศช.) อก. (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)	๒๕๖๐	๑.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๕.๑.๒ จัดเตรียมภูมิทัศน์และแนวทาง ในเรื่องการรับมือและชดเชยเมื่อเกิด ความเสียหายต่อความหลากหลายทาง ชีวภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำผ่าน การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลง พันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน	จัดทำเกณฑ์การประเมินมูลค่าความเสียหาย และแนวทางการชดเชยความเสียหายต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพจากการใช้ ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๓.๐๐
		สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน ตามหลักการระดมพลังงก์ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้าย ข้ามพรมแดนได้อย่างปลอดภัย	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
	๒.๕.๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะด้านความ ปลอดภัยทางชีวภาพ และการอนุรักษ์การ ตามพิสัยการคาร์ตาเฮนว่าด้วยความ ปลอดภัยทางชีวภาพกำหนดหน่วยงานต่าง รวมทั้ง เอกชน และประชาชน	เสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานตาม พันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนว่าด้วย ความปลอดภัยทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๕๐
		เสริมสร้างความรู้ด้านความปลอดภัย ทางชีวภาพสำหรับระดับนักวิชาการ นักวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน	วท. (ศช.)	๒๕๖๐	๒.๐๐
		เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานใน การควบคุมกำกับดูแลความปลอดภัยทาง ชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม	วท. (ศช.) วช. สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		ฝึกอบรมความปลอดภัยทางชีวภาพ ด้านปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		โครงการปรับปรุงห้องปฏิบัติการ และ อุปกรณ์การเก็บรักษาเชื้อพันธุและเซลล์ให้ เป็นไปตามหลักความปลอดภัยทางชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศไทย และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จาก
ความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

๓.๑ แผนปฏิบัติการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม

- เป้าหมาย**
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไก และกฎระเบียบในการให้อนุญาตเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในหน่วยงานหลักของประเทศ
 - ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ บูรณาการกลไกเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
 - ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำไลเกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

ตัวชี้วัด

- ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม มีการจัดทำหรือปรับปรุงกลไกการให้อนุญาตเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
- มีการจัดทำไลเกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมในประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๓.๑.๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด	๓.๑.๑ วิเคราะห์ ช่องว่างและความเชื่อมโยงของกฎหมายและหน่วยงานภายในประเทศที่มีความสำคัญในการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์	ทบทวนกฎระเบียบ กลไก กำหนดหน่วยงานและประสานงานเพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อรองรับพันธกรณีตามพิธีสารนาโงยา	ทส. (สผ. ปม. อส. พช. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาและจัดทำแนวทางการปรับปรุงแก้ไข การบริหารจัดการการเข้าถึงทรัพยากรพันธุ์กรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ในประเทศ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามพิธีสารนาโงยา	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐	๑.๕๐
	๓.๑.๑.๒ เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุง กฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรพันธุ์กรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุ์กรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุ์กรรม	สนับสนุนการจัดทำและปรับปรุง กฎระเบียบและกลไกการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ ของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุ์กรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุ์กรรม	ทส. (สผ. ปม. อส. พช. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วธ. (สวธ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐
	๓.๑.๑.๓ บูรณาการกลไกบริหารจัดการ การเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตาม ตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุ์กรรม	ศึกษาเพื่อจัดทำกลไกและแนวทางการดำเนินงานในการติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ เรื่องการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุ์กรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในระดับระหว่างประเทศ	ทส. (สผ. ปม. อส. พช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วท. (ศช. วว.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) พณ. (กรมทรัพย์สินทางปัญญา)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาและจัดทำแนวทางในการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วท. (ศช. วว.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) พณ. (กรมทรัพย์สินทางปัญญา)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๓.๐๐
		ศึกษาแนวทางการจัดทรัพย์สินทางปัญญาของสัตว์พันธุ์ใหม่ที่ปรับปรุงพันธุ์จากสัตว์พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๘๐
	๓.๑.๑.๔ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอรรถศาสตร์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	กำนับดูแลงานวิจัยและจริยธรรมการใช้สัตว์เพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ องค์การสวนสัตว์ โดยสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการอรรถศาสตร์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		จัดทำ/ปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ในหน่วยงานของรัฐและสถาบันวิจัย ให้สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	ทส. (สผ. ปม. อส. พท. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตรกรมประมง กรมปศุสัตว์) วธ. (สวธ.) หน่วยงานของรัฐและสถาบันวิจัยอื่นที่มีงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		จัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เครือข่ายสถาบันการอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนและงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ศธ. (สกอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๓.๑.๑.๕ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรทางพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	เผยแพร่และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. ปม. พช.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว) วท. (ศช.) มท. (กรมการพัฒนาชุมชน) อพ.สธ.	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๔.๐๐
		ส่งเสริมการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ในชุมชนท้องถิ่นและประชาคมวิจัย	ทส. (สผ. ปม.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร) วท. (ศช.) มท. (กรมการพัฒนาชุมชน) อพ.สธ.	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๕๐

๓.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๓.๒.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า	๓.๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพ ในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่	• ศึกษาการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจในป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๖
		• ปรับปรุงสายพันธุ์พืชเพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๐.๘๐
		• โครงการพัฒนาเครื่องดัดแปลงพันธุกรรม	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐	๐.๗๙
		• การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ชีวเคมี และพันธุกรรมของเชื้อพันธุ์แบคทีเรีย ไวรัส และพันธุกรรมของเซลล์ที่ใช้ในการผลิตควบคุมคุณภาพ และพัฒนาชีวภัณฑ์สำหรับสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๔.๗๐
		• โครงการพัฒนาไวรัสสายพันธุ์ท้องถิ่น เพื่อผลิตวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		• โครงการใช้ประโยชน์จากโคพื้นเมืองไทย เพื่อผลิตโคพื้นฐานไทยแท้	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๑๐
		• โครงการพ่อและแม่กระบือพันธุ์ดีประจำหมู่บ้าน	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐
		• โครงการใช้ประโยชน์จากแพะพื้นเมืองไทยเพื่อผลิตแพะพื้นฐานแดงสุราษฎร์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๖๕

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- ศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ พัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยอาศัยองค์ความรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นหรือประชาชนในพื้นที่และผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ - วิจัยเพื่อปรับปรุงบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดพันธุ์ที่อนุญาตเพาะพันธุ์ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน - ส่งเสริมการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่แหล่งเลี้ยง - การตรวจสอบสายพันธุ์สตรอร์เบอร์โดยวิธีโมเลกุลาร์ (MOLECULAR) - วิจัยสายพันธุ์จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในพืชเพื่อชุมชนและท้องถิ่น - สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรป่าเต็งรัง - ศึกษานิเวศวิทยาและการย้ายถิ่นของ Parnotrema tinctorum เพื่อผลิตสีย้อมผ้าไหม - พัฒนาส่งเสริมอาชีพจากการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของสัตว์พื้นเมือง ผลิตเป็นสินค้าและบริการชุมชน ต่อยอดเป็นเชิงธุรกิจ	สถาบันการศึกษา (มวค.)	๒๕๖๓-๒๕๖๔	๒.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มม.)	๒๕๖๐	๑.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๔	๐.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๖๙
			กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		๓.๒.๑.๒ ศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้/ภูมิปัญญา			

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๓.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ	- ศึกษาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรชีวภาพทางด้านปศุสัตว์เชิงพาณิชย์ - โครงการพัฒนาแปลงไม้ผลเศรษฐกิจและไม้ดอกเขตหนาวที่มีศักยภาพบนภูทับเบิก สถานีวิจัยเพชรบูรณ์ - พัฒนาผลิตภัณฑ์จากราไลเคน - สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการพัฒนาชีวทรัพย์ปราศจากจีเอ็มโอ - วิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในการจัดการโรคพืช ศัตรูพืชและส่งเสริมการเจริญเติบโตพืช - การศึกษาค้นคว้าหลากหลายทางชีวภาพของสารสีในกลุ่มแคโรทีนอยด์ชนิดที่มีค่าเชิงเศรษฐกิจในสิ่งมีชีวิตกลุ่มจุลินทรีย์สาหร่ายและพืชพรรณไม้ที่มีอยู่ในระบบนิเวศทะเลและชายฝั่ง และการประยุกต์ใช้เป็นเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน - ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ๊อบบี้และกระเทียมด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ - พัฒนากฎหมายสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๙
			วท. (สวทช. ศษ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	๓.๒.๒.๑ ศึกษากลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ		สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
			กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๕๐
			ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และ การสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะ การพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็ง ในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	- การรวบรวม วิเคราะห์งานวิจัยหรือ ด้านกฎหมาย (ด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม ข้อกฎหมาย หรือการทำแผนที่สิทธิบัตร) - ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) - สร้างพันธมิตรและความร่วมมือทั้งใน และต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ - การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ - บริหารจัดการการศูนย์ส่งเสริมธุรกิจ จากทรัพยากรชีวภาพ - ส่งเสริมช่องทางและสร้างโอกาสทางการตลาด - ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทางด้าน การเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง - การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลน และทรัพยากรทางทะเล/การพัฒนาและยกระดับสินค้าชุมชนจากทรัพยากร ป่าชายเลนสัตว์ทะเล - โครงการคุณค่าสมุนไพรสร้างสุขอนามัย แก่ชุมชน	ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) สถาบันการศึกษา (มก.) สถาบันการศึกษา (มก.) สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๓ ๒๕๖๑-๒๕๖๒ ๒๕๖๒	๕.๐๐ ๒.๕๐ - ๔๕.๐๐ ๒๒.๕๐ ๑๒.๐๐ ๐.๓๘ ๒.๐๐ ๐.๖๒

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๓.๒.๒.๓ พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขัน ของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	• ศึกษาความคุ้มค่า จากการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการสนับสนุน	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		• พัฒนา Business @ Biodiversity Platform และ Business & Biodiversity Check (การตรวจประเมินธุรกิจที่รับผิดชอบ ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๔๖
	๓.๒.๒.๔ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่าง ภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มี วัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาการ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน	• สนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัย และส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ การใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ระหว่างหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการ	ทส. (สพภ.) วท. (สวทช. วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• ส่งเสริมธุรกิจเชิงพาณิชย์ (พัฒนา ผลิตภัณฑ์และจับคู่ธุรกิจ)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
	๓.๒.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย ผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิด ความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบ ต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น	• ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เชิงลึกรายธุรกิจ (ข้อมูลเศรษฐกิจ กรณี พิพาท ข้อกีดกันทางการค้า)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		• ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ สถาบันเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Economy Acadamy) เพื่อฝึกอบรมและแลกเปลี่ยน ความรู้ในการประกอบธุรกิจชีวภาพ	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๓.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร การบริหารจัดการผลผลิตประเภทย่อยที่ได้รับจากบริการทางนิเวศ และการเข้าถึงทรัพยากร และสุขภาพเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๓.๒.๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรนำผลประเภทย่อยที่ได้รับจากการเข้าร่วมทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพคั้นสุ่ แห่ลงก้าเนิดชีวภาพและนำมาใช้เพื่อ สนับสนุนการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครอง ความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่ง พันธุกรรมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน	- ศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการนำผลประเภทย่อยที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพคั้นสุ่ แห่ลงก้าเนิด เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน - จัดทำมาตรการ/กลไกทางการเงินหรือ เงินอุดหนุนจากผู้ได้รับประโยชน์ไปยัง ผู้รักษาทรัพยากร	ทส. (สผ. สพภ.)	๒๕๖๒-๒๖๕๓	๔.๐๐
	๓.๒.๓.๒ พัฒนาลูกสินค้าและตราจี้รอง ผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน	- พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อมประเภท ที่ ๒ แบบรับรองตนเองสำหรับผลิตภัณฑ์ ชุมชน พื้นที่ภาคกลาง - พัฒนาส่งเสริมผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อมประเภท ที่ ๒ แบบรับรองตนเองสำหรับผลิตภัณฑ์ ชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลาย ทางชีวภาพ - การพัฒนามาตรฐานและการตรวจ ประเมินตราส่งเสริมและรับรองผลิตภัณฑ์ ชีวภาพ (BIO ECONOMY)	ทส. (สส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๔.๐๐
			ทส. (สส.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๔.๐๐
			ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคำความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง

๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

- มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้กำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
- จำนวนเทศบาลที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	๔.๑.๑.๑ ศึกษา สำรวจสถานการณ์ภาพความหลากหลายทางชีวภาพ รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) ระดับชาติ ให้ครอบคลุมพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ รวมถึงข้อมูลบัญชีรายการทรัพยากรชีวภาพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. สผภ. อส. ปม. ทช. อสส. อสพ.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		รวบรวมและปรับปรุงข้อมูลชนิดพันธุ์ในประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน ทั้งชนิดพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ และเผยแพร่ในระบบเครือข่ายข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส ปม. พช. อสส. อสพ.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๐๐
		สำรวจและจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ ภาควิชาชีววิทยา และภาคตะวันออก	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๔.๐๐
		การจัดทำระบบ บิโอสารสนเทศ (Bioinformatics) ในสัตว์ และจุลินทรีย์ ในสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๔.๙๐
		จัดทำระบบฐานข้อมูลกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านปศุสัตว์ (CHM)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		พัฒนาระบบสารสนเทศองค์ความรู้ ดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		การจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		การจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายของข้าวพันธุ์พื้นเมืองและผักพื้นบ้าน	กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว สวก.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
			สถาบันการศึกษา		

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศความหลากหลายทางชีวภาพด้านการประมง ให้มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน - จัดทำระบบฐานข้อมูลแนวเขตป่าไม้และกิจกรรมในเขตป่าไม้ในระบบภูมิสารสนเทศ - จัดทำฐานข้อมูลอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพท้องถิ่น - ปรับปรุงข้อมูลสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย (Thailand's red data) - จัดทำทะเบียนรายการซื้อขายชนิดพันธุ์ในประเทศไทย (Checklist) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ - โครงการพรรณพฤษชาติแห่งประเทศไทย (Flora of Thailand) - จัดทำรายชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (เต็ม สมิตินันท์) ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน (Application)	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐
			ทส. กษ. มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (สผ. สสภ. ทสจ.) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (สผ. อส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมประมง) กรมวิชาการเกษตร	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๙๐
			ทส. (สผ. อส. ปม. อสส. อสพ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖.๐๐
			ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐
			ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๔.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ประเมินสถานภาพพืชที่ถูกคุกคามในประเทศไทย	ทส. (สผ. อส. ปม. พช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) วท. (อพวช. วว.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๓-๒๕๖๔	๒.๐๐
		สำรวจ จัดจำแนก และประเมินสถานภาพชนิดพันธุ์ไม้ป่าในพื้นที่คุ้มครองตามบัญชีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์	ทส. (อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		สำรวจ จัดจำแนก และประเมินสถานภาพชนิดพันธุ์ไม้ป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามบัญชีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ประเมินสถานภาพไม้หวงห้ามที่ถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ จัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง (พืช สัตว์ แมลง เห็ดรา และไลเคน)	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๙.๐๕
		โครงการความหลากหลายของพืชมีต่อลำเลียงบริเวณเขาหินปูนในเขตพรรณพืชตะวันตกเฉียงใต้	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๓.๐๓
		โครงการพืชมีที่อ่าวเลี้ยงบริเวณเขาหินปูนในอุทยานภูผาล้อม จังหวัดเลย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๐.๒๑

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• โครงการใช้ประโยชน์และสถานภาพการกระจายพันธุ์ของแมงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๒๖
		• โครงการศึกษาและทบทวนอนุกรมวิธานพืชในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๘๓
		• โครงการพฤกษศาสตร์พันธุกรรมของพืชพื้นถิ่นภาคเหนือตอนบน (ระยะที่ ๒ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่)	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๒
		• โครงการสำรวจชนิดพันธุ์มดต่างถิ่นที่รุกรานสู่ป่าอนุรักษ์	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๙๓
		• โครงการความหลากหลายทางชีวภาพและศักยภาพการเป็นพารานำโรคของแมลงรบกวนในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๓๘
		• สำรวจประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๒๔๔.๖๖
		• สำรวจประเมินสถานภาพทรัพยากรป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘๕.๘๑
		• ติดตามสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละระบบนิเวศของประเทศไทย เน้นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม และนำเสนอในกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		• โครงการสำรวจและศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ก่อโรคในปลาค้าว	กษ. (กรมปลาค้าว)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคน รอบพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา แพร่ หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี - สำรวจความหลากหลายชนิดและการใช้ประโยชน์สัตว์มีกระดูกสันหลังในพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดนครราชสีมา, แพร่, หนองบัวลำภู และอุทัยธานี - สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ในเมือง - ศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพืชกลุ่มเมอริโตไฟท์ (pteridophyte) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ศึกษาความหลากหลายของราที่อาศัยอยู่ร่วมกับสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๗๔
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๐
			ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐
			สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๒๐
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๕๗
			ทส. (อส. พช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		๔.๑.๒ เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	ทส. (อส. พช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๓ จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มาได้เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ	- ส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเทศบาลในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ - การจัดการข้อมูลในโครงการ ISIS (International Species Information System) และ ZIMS (Zoological Information Management System) - พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการให้บริการข้อมูลและองค์ความรู้ทั้งในและต่างประเทศ (www.thaibiodiversity.org)	ทส. (สผ. อส. พช. พสจ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		- สร้างและเผยแพร่คลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายระดับชาติในเรื่อง pollinator, ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และชนิดพันธุ์อพยพ - ขยายการค้าเนินกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงเครือข่ายกลไก	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		๔.๑.๔ ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย	ทส. (สผ. ปม. สป. พส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงาน และผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ และอุทยานเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล	๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ และสวนพฤกษศาสตร์	- การบริหารจัดการข้อมูลแบบบูรณาการของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - โครงการจัดทำระบบบัญชีรายการทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (National Bio-Economy Database Clearing House) - พัฒนาเว็บไซต์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี - สนับสนุนหน่วยงาน สถาบันการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลด้านอนุกรมวิธานผ่านกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร - จัดตั้งและดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาพืชและสัตว์ทะเล - เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตัวอย่างพรรณไม้ - จัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษามหาราชา - การจัดการและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	วท. (สวทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
			ทส. (สพท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
			ทส. (ทช.) สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
			กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
			ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑๐.๖๐
			ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มฟล.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐
			สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๗๑

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง และการดำเนินงานของธนาคารเชื้อพันธุพืช สัตว์ และจุลินทรีย์		• โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑน์แมลง “KU Insect Park” สู่ระดับสากล	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		• พัฒนาการพิพิธภัณฑน์แมลงของ อสพ. ระยะที่ ๑	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• การจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ประจำภาค	ทส. (อส. ปม. อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		• โครงการธนาคารอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์พืช ที่ถุกคุกคาม (Tree Bank) : กลุ่มต้นไม้	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		• โครงการจัดตั้งธนาคารพันธุกรรมสัตว์ (Animal Genetic Bank Project)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕๐.๐๐
		• โครงการจัดตั้งธนาคารจุลินทรีย์ทางสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		• จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์ชีววิสต์ ประเทศไทย (Thailand Bioresource Research Center, TBRC)	วท. (ศช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		• โครงการคลังทรัพยากรชีวภาพและวิสต์ วิจัยเทคโนโลยีชีวภาพ	วท. (วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๕๐
		• การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ทรัพยากร ชีวภาพทางการแพทย์แห่งชาติ	สธ. (กรมวิทยาศาสตร์การ แพทย์)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดครองความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๔.๑.๓.๑ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนในการส่งเสริมเผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงอนุกรมวิธาน	ศึกษา กำหนดแนวทางและแผนงานในการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพให้ครอบคลุมการพัฒนาองค์ความรู้บุคลากร การเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึง พัฒนาความรู้ด้านอนุกรมวิธานและฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.) วท. (สวทท.) กษ. สธ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		โครงการจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการสวนสัตว์	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		สถาบันอนุรักษ์และวิจัยสัตว์ป่าหายาก	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๐๐
		โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติวิทยาพืช และสัตว์ทะเล	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ศูนย์เรียนรู้การใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ทส. (สพท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐
	๔.๑.๓.๒ พัฒนาศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน				

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพสตอร์วเบอร์รี่และการรวบรวมสายพันธุ์อย่างน้อย ๖๐ สายพันธุ์	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		• โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เรื่อง สตอร์วเบอร์รี่โรงเรียนชาวสวนสตอร์วเบอร์รี่เกษตรแบบยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		• โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้และหน่วยงานถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ และผลิตภัณฑ์ในระบบการเกษตร	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		• โครงการพัฒนาศูนย์ความรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	สถาบันการศึกษา (มรภ.ลพ)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๐.๖๐
	๔.๑.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร นักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	• อบรมบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อสพ. อส. ปม. ทช.) วท. (สวทช.) กษ. (กรมปศุสัตว์ กรมประมง) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๓๘
		• โครงการฝึกอบรมเกษตรกรและเยาวชนเรื่องการปลูกสตอร์วเบอร์รี่แบบครบวงจร	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		จัดสรรทุนเล่าเรียนสาขานุกรมวิธานตามความต้องการของหน่วยงาน และจัดการฝึกอบรมและดูงานด้านนุกรมวิธานอย่างต่อเนื่อง	สำนักงาน กพ. ทส. (อส. อสพ. อสส.) วท. กษ. (กรมปลัดวิกรมวิชาการ เกษตร กรมประมง) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		พัฒนาบุคลากรด้านนุกรมวิธานพืชและนุกรมวิธานสมทบ	ทส. (อสพ. อส. สผ.) วท. (อพพช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		ผลักดันให้เกิดการเพิ่มส่วนงานและตำแหน่งนุกรมวิธานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้งานนุกรมวิธานเป็นวิชาชีพพิเศษเป็นสาขาขาดแคลน โดยได้รับค่าตอบแทนพิเศษสำหรับวิชาชีพ	สำนักงาน กพ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
	๔.๑.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และนุกรมวิธาน	การวิจัยด้านนุกรมวิธานพืชในระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง พื้นที่อ่อนไหว และพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. พท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		ศึกษาและทบทวนนุกรมวิธานพืชวงศ์บัวในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		การวิจัยการใช้ประโยชน์พรรณไม้จากระบบนิเวศป่าทุ่ง-ป่าทาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	ทส. (อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๐
		การวิจัยพรรณไม้สำคัญจากการอนุรักษ์ป่าดอนปู่ตาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	ทส. (อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (เช่น โลเคน)	ทส. (อส. ปม.) สธ. องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		การพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า	ทส. (อส. ปม. อสป.) วท. (ว. อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร สวก.) วช. สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๖๒๕๔	๓.๕๐
		ศึกษาวิจัย นิเวศวิทยา การชีวิตทางชีวภาพ และสารธรรมชาติของไลเคน	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๑.๙๘
		การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนในป่าชายเลนพื้นที่อำเภอไผ่ฉะวันออก และการจัดการฐานข้อมูล	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๑.๙๑
		การศึกษารานไลเคนและผลิตภัณฑ์	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๐.๕๑
		ศึกษาความหลากหลายของแมลงและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่คู้้งบางกระเจ้า อ. พระประแดง จ.สมุทรปราการ	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๕๐
		การศึกษาความหลากหลายและฤทธิ์ทางชีวภาพของเชื้อแอคติโนมัยซีท์ที่อาศัยร่วมกับสิ่งมีชีวิตในทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
		โครงการศึกษาวิจัยการรวบรวมและประเมินลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อฟันกูรรมพีซ	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		- โครงการวิจัยเทคโนโลยีการอนุรักษ์เชื้อพันธุกรรมพืชในธนาคารเชื้อพันธุพืช กรมวิชาการเกษตร - โครงการวิจัยการประเมินคุณค่าและการใช้ประโยชน์เชื้อพันธุกรรมพืช - โครงการวิจัยการอนุรักษ์จุลินทรีย์ทางการเกษตรและการใช้ประโยชน์ - โครงการวิจัยการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์และผลิตภัณฑ์จากจุลินทรีย์เชิงพาณิชย์ - โครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนาการคุ้มครองพันธุ์พืชตามแผนปฏิบัติการประชาคมอาเซียน - โครงการวิจัยและพัฒนาการควบคุมการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพืชอนุรักษ์และพืชที่ใกล้สูญพันธุ์เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน - โครงการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพของพืชในชุมชน - โครงการวิจัยความหลากหลายทางพันธุกรรมและพฤกษเคมีของพืชพื้นเมืองทั่วไปที่มีศักยภาพในท้องถิ่น ในแปลงรวบรวมพันธุ์และ/หรือถิ่นที่อยู่อาศัย	กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๒ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๒ ๒๕๖๐ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ๒๕๖๐-๒๕๖๑	- - - - - - - -

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	● สนับสนุนงานวิจัยด้านนิเวศวิทยา	วท. (สวทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	สถาบันการศึกษา (มวธ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● สำรวจจิตพิสัยพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์ปศุสัตว์ที่มีความทนทานต่อสภาวะความแห้งแล้ง ความร้อนและน้ำท่วมซึ่งและคัดเลือกและเพาะเลี้ยงพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์น้ำ และพันธุ์ปศุสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศที่หลากหลาย	กษ. (กรมประมง) กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศเกษตร	ทส. (สผ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างป่าไม้และพลวัตรของระบบนิเวศป่าไม้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ทส. (อส. ปม. ทช.) วท. (อพวช. วว.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๔.๑.๓.๖ ศึกษา ประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	● ประเมินมูลค่าพื้นที่ป่าชายเลนตามปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		● ประเมินค่าทรัพยากรป่าชายเลนและสัตว์ทะเล	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๑.๒๐
	๔.๑.๓.๗ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์พันธุ์พืช และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● สำรวจและรวบรวมข้อมูลของการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ใช้อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๓.๘ สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนาภาคีในการใช้องค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนในภาคส่วนและระดับต่างๆ	- ศึกษาและพัฒนาภาคีและแนวทางในการนำองค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่นโยบาย มาตรการ และแผนในระดับต่างๆ - สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนโยบาย เพื่อประเมินสถานการณ์ความตระหนักในความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. ทช.) นร. (สศช.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๗.๐๐
๔.๑.๔ ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้ อย่างต่อเนื่อง	๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมและรักษาใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ ของประเทศให้คงอยู่และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	- ส่งเสริมการพึ่งพิงสมุนไพรจากป่าชายเลน - สนับสนุนการวิจัยทรัพยากรชีวภาพ บัญชี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชุมชนใช้ประโยชน์ในระดับตำบล เช่น การใช้ประโยชน์ด้านอาหาร สุขภาพ การเกษตร และสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืนระหว่างชุมชน และประเทศ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในทางปฏิบัติ - ดำรงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ทส. (ทช.) วท. (สวทช.) ทส. กษ. พณ. วธ. สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๔๐ ๕.๐๐ -
			สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) ทส. (อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๔.๒ ส่งเสริมการดำรงรักษาระบบนิเวศที่ชุมชนใช้ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี จัดการและดูแลมาเป็นเวลานานอย่างยั่งยืน	● พัฒนาศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ (สำหรับคนเมือง)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
๔.๑.๕ จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศไทย	๔.๑.๕.๑ จัดทำข้อมูลรายการและฐานข้อมูล รวมถึงขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๒๕
		● จัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มร.กลป.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๓๐
		● โครงการขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● รวบรวมข้อมูลทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● ศึกษา รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือความรู้พื้นบ้านที่ชุมชนใช้ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในประเภทต่างๆ อาทิ การเกษตรและอาหาร การแพทย์แผนไทย การอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์พื้นเมือง	ทส. (สผ. ปม. ทพ.) กษ. (กรมส่งเสริมการเกษตร) วธ. (สวธ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๕.๒ ศึกษาและจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีปฏิบัติที่ดีของชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	วิเคราะห์และจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นความรู้พื้นบ้าน การประดิษฐ์คิดค้นใหม่ และวิถีปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พร้อมจัดทำมาตรการเชิงนโยบาย การบริหารจัดการแนวทางปฏิบัติและคู่มือการดำเนินงาน เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างที่สามารถถ่ายทอดไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และระหว่างประเทศ	ทส. (สผ. ปม.) วธ. (สวธ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	ทส. (สส.)	๒๕๖๐	๑.๒๐
		ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สส.)	๒๕๖๑	๑.๒๐
	๔.๑.๕.๓ ส่งเสริมให้มีการปกป้อง คุ้มครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน	ศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายในการปกป้องคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน	ทส. (สผ. ปม. พท.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) วธ. (สวธ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	-
		คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและบริหารจัดการผลประโยชน์ (สนับสนุนชุมชนในการยื่นคำขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชน อาทิ การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

อักษรย่อชื่อหน่วยงาน

อักษรย่อ	หน่วยงาน
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กฟผ.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
กค.	กระทรวงการคลัง
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ
กทท.	การทำเรือแห่งประเทศไทย
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม
คพ.	กรมควบคุมมลพิษ
ทช.	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ทน.	กรมทรัพยากรน้ำ
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทสจ.	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ทอท.	บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
นร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
ปม.	กรมป่าไม้
พน.	กระทรวงพลังงาน
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
มก.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มช.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มท.	กระทรวงมหาดไทย
มฟล.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มม.	มหาวิทยาลัยมหิดล
ม.ร.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มรภ.บร.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มรภ.ลป.	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มวล.	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มสด.	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วช.	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วท.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม
วว.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ศช.	ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
สกว.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

อักษรย่อ	หน่วยงาน
สกอ.	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สจล.	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สธ.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
สป.ทส.	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ส.ป.ก.	สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สผ.	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สพฐ.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สพภ.	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
สวก.	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
สวทช.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
สวทน.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ
สวธ.	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
สวรส.	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สส.	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
สสภ.	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อพวช.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
อพ.สธ.	สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
อย.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
อส.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
อสพ.	องค์การสวนพฤกษศาสตร์
อสส.	องค์การสวนสัตว์
ออป.	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ภาคผนวก

ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ กับ แผนปฏิบัติการจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	
มาตรการที่ ๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	
๑.๑) ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในทุกภาคส่วน ให้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ และกระบวนการที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๑.๑-๑.๑.๑.๔
๑.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๒.๑-๑.๑.๒.๓
๑.๓) เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๓.๔
๑.๔) พัฒนาและผลักดันการดำเนินงานตามแนวทางในเรื่องของการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณะ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓)	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๒
มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุวัตการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ รวมทั้ง พัฒนากลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๑ และ ๑.๒.๑.๖
๒.๒) เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และในการอนุวัตการตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงที่เกี่ยวกับอนุรักษ์ พันธุ์ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๒

แผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๒.๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พื้นที่ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๒
๒.๔) สอดแทรกการตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ ของการอนุรักษ์ พื้นที่ คุ้มครองและใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๑ และ ๑.๒.๒.๒
๒.๕) ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ลดและ ขจัดแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อความหลากหลาย ทางชีวภาพ ในทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๓
๒.๖) พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณีและความตกลงระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ไทยเป็นภาคี	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๔
๒.๗) พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลาย ทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๕
มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วน ต่างๆ ในการอนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๓.๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ และประชาสังคมในการอนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๓.๒ และ ๑.๒.๓.๓
๓.๒) เสริมสร้างสมรรถนะ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะชุมชน ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นที่อยู่อาศัย ตามธรรมชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๓ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๒
๓.๓) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของชุมชนเมืองและท้องถิ่น ในการจัดทำแผนชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๒
๓.๔) สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายการบริหารจัดการพื้นที่ อนุรักษ์และถิ่นที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๒

แผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ	
มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม	
๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๑.๑-๒.๑.๑.๔
๑.๒) ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๒.๑-๒.๑.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๓ และ ๒.๓.๔
๑.๓) จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๑-๒.๑.๓.๔
๑.๔) อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๔ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๔.๑-๒.๑.๔.๔
๑.๕) พัฒนาและผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ระดับโลก	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑, ๑.๒.๑, ๑.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๑ - ๒.๑.๕, ๒.๒.๑, ๒.๔.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ - ๔.๑.๒
๑.๖) ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และเขตพื้นที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๕ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๕.๑
มาตรการที่ ๒ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	
๒.๑) สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศ และผลักดันการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๒
๒.๒) สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๑-๒.๓.๑.๒
๒.๓) จัดทำและสนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตเมืองและย่านชานเมือง และผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนของจังหวัด และท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๑ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๑

แผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
มาตรการที่ ๓ ลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพและถิ่นที่อยู่อาศัย	
๓.๑) จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ และผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๑.๑-๒.๒.๑.๓
๓.๒) ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๒.๑-๒.๒.๒.๕
๓.๓) ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้ง ป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๔ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๔.๑-๒.๒.๔.๒
๓.๔) ผลักดันให้ประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่สำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๒.๖
๓.๕) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๒
๓.๖) วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๕.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๕.๑.๑-๒.๕.๑.๓
๓.๗) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๔.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๔.๑.๑-๒.๔.๑.๔

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว	
มาตรการที่ ๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด	
๑.๑) เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๒-๓.๑.๑.๓ และ ๓.๑.๑.๕
๑.๒) จัดให้มีองค์กรกลางระดับประเทศเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๓
๑.๓) ศึกษาวิเคราะห์ และเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้สัตยาบันพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๑
๑.๔) ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๔
๑.๕) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรมเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๓.๑-๓.๒.๓.๒
มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และความเข้มแข็งของชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๑.๑ มาตรการ ๒.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๓.๒
๒.๒) ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๓.๑-๒.๒.๓.๒
๒.๓) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการจากระบบนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๓.๑-๓.๒.๓.๒

แผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๒.๔) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดแสดงการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จังหวัด และระดับท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๒
มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	
๓.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๑.๑ - ๓.๒.๑.๒
๓.๒) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๔
๓.๓) เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชน ด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๒
๓.๔) พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภค สีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๓
๓.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๑.๓
๓.๖) สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพ ให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒน่องค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	
มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	
๑.๑) จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒน่องค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงงานวิจัยและอนุกรมวิธานที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๓.๑
๑.๒) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและนักวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๓.๓

แผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๑.๓) สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๑-๔.๑.๒.๒
๑.๔) เสริมสร้างสมรรถนะสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูล ความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๒
๑.๕) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัว และบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๓.๕
๑.๖) ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๔ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๔.๑-๔.๑.๔.๒
๑.๗) สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้ และมูลค่าทางเศรษฐกิจของความหลากหลายทางชีวภาพ ในการกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น รวมถึงในภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๓.๖ และ ๔.๑.๓.๘
๑.๘) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึง เทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๓.๗
มาตรการที่ ๒ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	
๒.๑) ศึกษา สำรวจ รวบรวมและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศ (Thailand's Red Data) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๑ มาตรการ ๔.๑.๕ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๕.๑-๔.๑.๕.๓
๒.๒) จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิง และแสดงถึงแหล่งที่มาได้ เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๓
๒.๓) ปรับปรุงและพัฒนาาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูล สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๔

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ถนนพระรามที่ ๖ พญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๔

E-mail: bdcommittee@gmail.com

<http://chm-thai.onep.go.th>